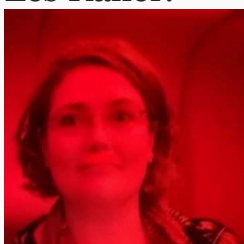

Verden har brug for kvinder som Birgithe med th, der kaster åg fra sig

Forfatter Katrine Marie Guldager, fotograferet af

Les Kaner.

Marie Pinholt Krabbe 14.01.2023

BØGER // ANMELDELSE – I Katrine Marie Guldagers fabelagtig gode roman, *Birgithe med th*, bliver den sydende vrede 50-årige kvinde, der har skuldret diverse familieproblemer de sidste 35 år, anklaget for at bære nag. Men omgivelserne fatter ikke, at nag, en forbitret psykologisk tilstand, absolut intet har med situationen at gøre. Det handler om frigørelse, skriver Marie Pinholt Krabbe.

ROMAN: *Birgithe med th*

Forfatter: Katrine Marie Guldager

Forlag: **Gyldendal**, 2023. 186 sider. Er udkommet.

“Vi møder Birgithe første gang på en almindelig hverdag få dage efter hendes mors begravelse. Fra Dag 1 og frem til og med Dag 12 fortæller **Katrine Marie Guldager** historien om en midaldrende kvinde, som er i konflikt med verdenssituationen, sin leder på den folkeskole, hvor hun arbejder, sin lillesøster, sin familie og ikke mindst sig selv.

Romanens komprimerede form er en gave til læseren. Historien bæres i høj grad af Birgithes monologer og af hoved- og bipersonernes replikskifter. Show, don't tell. Genistregen består i, at det er lykkedes Katrine Marie Guldager at smelte samfundskritik, herunder en feministisk kritik, affyret med kikkertsigte sammen med en psykologisk og eksistentiel udviklingshistorie ved hjælp af denne fortælle teknik.

Birgithe er blevet belastet med et -th. Det er et åg, der blev placeret på hendes skuldre af selvoptagede forældre, der stemplede ud af deres to døtres liv på hver sin måde. Faren gik sin vej og dukker først op 35 år senere med en smilende appel om at se fremad. Moren indledte en langsom druknedød i rødvin og selvmedlidenhed og skulle bæres i seng af sin ældste datter. Lillesøsterens indlærte hjælpeløshed som voksen bliver også Birgithes livsopgave.

Birgithes vrede

Som 50-årig er Birgithe vred. Hun er virkelig vred. Hun syder af social indignation, af irritation over den moderne magtjargon, som den udspiller sig på en almindelig dansk folkeskole og af offensiv afmagt over patriarkalske strukturer, der infiltrerer hendes teenagedatters spirende kærlighedsliv.

Birgithe tager kampen mod vindmøllerne op, for hun er veltrænet i den type slag. Hun geråder i håndgemæng med en flok bøller, der chikanerer en hjemløs mand på Strøget, og holder en enetale om, hvordan et samfund behandler de svageste.

Birgithe skåner heller ikke sig selv og tillader derfor et nådesløst blik på situationen ude fra, når den tililende politibetjent standser hendes talestrøm med et ”Du skal lige samarbejde lidt her”. Det er komisk, og det er hjerteskræende. I sin insisteren på at gøre verden bedre med aktiv indgriben, bliver hun selv set som en del af problemet.

[Birgithe med th er en stor historie i et lille format](#)

Katrine Marie Guldager tager en tiltrængt tårn med vrede i Birgithe med th. I særdeleshed kvinders vrede, som sjældent ses som et aktiv for hverken dem selv eller for deres omgivelser.

Samfundets, i romanen personificeret ved ordenspolitiet, blik på Birgithes vrede deles af hendes leder, som opfordrer til konstruktiv dialog og glider af for resten, og ikke mindst af hendes mand, Kristoffer, der er kilde til den lidet flatterende karakteristik: ”Du bærer ikke over, du bærer nag”. Den ægteskabelige rollefordeling falder her ud til Kristoffers fordel, idet han med jysk inspireret zen-fornuft klarer ærterne og i enrum med sin kone formaner til tagen sig sammen for børnenes skyld, som lider under mors følelsesudbrud, mors vrede, mors sorg.

Birgithes vrede psykologiseres i knæ af denne karakteristik. For det er jo både usundt og uskønt at bære nag. Hvad kunne dog være mindre charmerende og mere patetisk end en midaldrende kvinde, der bærer nag. Birgithes mor bar nag.

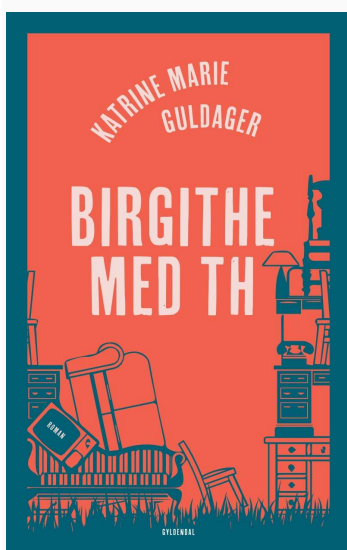
Birgithes far bærer ikke nag. Søren-Skoleleder bærer ikke nag. Kristoffer bærer ikke nag.

Sagen er bare den, at karakteristikken er forkert. Den kvindelige vrede omskrives til en forbitret psykologisk tilstand, som er nemmere at forholde sig til for omgivelserne, end vreden er.

En midaldrende kvindes frigørelse

Men Birgithe bærer faktisk ikke nag. Birgithe analyserer – både sig selv og sin omverden – og hendes analyser er knivskarpe. Hun hugger sig igennem en urskov af sammenfildrede fortællinger om, hvem der var ofre, og hvem der var skurke i hendes familiehistorie.

Birgithes knivføring og machetehåndtering er ikke nødvendigvis behagelige at være genstand for eller vidne til. Bevares. Men de har ingenting med nag at gøre. Nærmest tværtimod. Jeg læser Birgithes vandring fra Dag 1 til Dag 12 som en frigørelsesproces. Birgithe kaster åg af sig undervejs. Hun placerer ansvar, der hvor de hører til, og trækker følehorn til sig. Dem, der kræver, at hun fortsat ofrer sig, må passe sig selv for en stund eller *for good*.

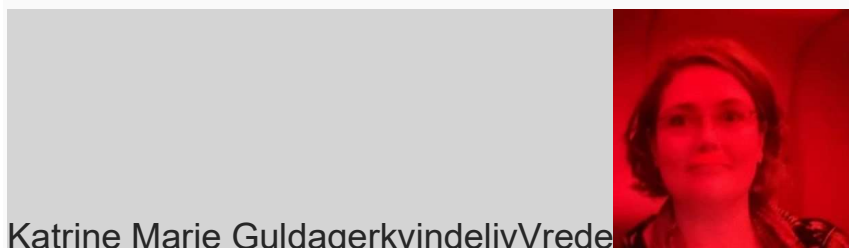

På romanens bagside præsenteres denne proces som en forsoningsproces. Der er den igen. Optagetheden af de pæne, håndterbare kvindelige følelser. Birgithe forsoner sig ikke. Heldigvis for det. Hun tegner en cirkel om sig selv og sætter grænser. Mod slutningen af romanen meddeler hun, at hun vil have sit eget værelse i familiens hjem – *a room of one's own*. Herfra kan man fortælle sine egne historier.

Hvis vi endelig skal have et *feel good* element at gå hjem på, så kan man notere sig, at Birgithes frigørelsesproces lader til at give pote i relationen til ægtefællen Kristoffer. Da han efter at have bedrevet konstruktiv managementretorik én gang for meget i et sammenstød om hendes mentale tilstand må opleve, at han ikke kan tage hendes tilstedeværelse for givet og derfor endelig møder hendes følelser med sine egne, mindskes afstanden imellem dem. Så kom ikke og sig, at vrede ikke kan føre noget godt med sig.

Birgithe med th er en stor historie i et lille format. Jeg har læst den to gange, og jeg kommer til at læse den igen af samme årsag. Og så glæder jeg mig til den næste af Katrine Marie Guldagers bøger om vrede midaldrende kvinder. Verden har brug for dem. Bøgerne. Og kvinderne.

Læs mere om og af Katrine Marie Guldager i POV.

Katrine Marie GuldagerkvindelivVrede

Marie Pinholt Krabbe

Marie Pinholt Krabbe, cand.mag. i engelsk og filosofi fra SDU, Master i Læreprocesser fra AAU. Hun er interesseret i bl.a. magtkritik, feminisme, sundhedspolitik i særdeleshed og indenrigs- og udenrigspolitik i almindelighed, skrivning,